

TER BESLISSING UITERLIJK WOENSDAG 30 NOVEMBER

Aan

de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsreactie fbi/vbi evaluatie: Agendering MR

Datum

29 november 2022

Notanummer

2022-0000281712

Bijlagen

1. Aanbiedingsformulier MR;
2. Kabinetsreactie EK;
3. Kabinetsreactie TK;
4. Gelakte nota's.

Aanleiding

- Op 7 juli jl. heeft u het evaluatierapport van SEO naar de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden.
- Op 3 november jl. hebben we de brief met de concept-kabinetsreactie op deze evaluatie aan u voorgelegd.
- Deze versie van de concept-kabinetsreactie is op 22 november jl. besproken in de CFEI.
- Afstemming met BZK op ambtelijk niveau heeft geleid tot een beperkt aantal toevoegingen aan de kabinetsreactie.
- In de CFEI is aangegeven dat de opmerkingen van BZK worden verwerkt. Met die toezegging, is de CFEI akkoord met het agenderen van de kabinetsreactie voor de MR van 9 december 2022.

Beslispunten

Wij verzoeken u:

1. het aanbiedingsformulier voor de MR te tekenen (bijlage 1);
2. akkoord te gaan met de kabinetsreactie (bijlage 2-3).

Indien u akkoord bent met de kabinetsreactie verzoeken wij u:

3. de brief aan de EK te tekenen (bijlage 2);
4. de brief aan de TK te tekenen (bijlage 3).
5. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's (bijlage 4) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Op 3 november jl. bent u akkoord gegaan met de kabinetsreactie op het evaluatierapport van SEO naar de fbi en vbi (hierna: kabinetsreactie).
- In aanloop naar de CFEI is in overleg met BZK in paragraaf 3.5 de kabinetsreactie op enkele punten aangevuld.
- De wijzigingen zien met name op het bij de verdere uitwerking nader in kaart brengen hoe het huidige vastgoed fbi-landschap er uit ziet, de effecten van het wetsvoorstel op de woningmarkt en er wordt een link gelegd met het

29.11.22

A. Huisman

Mac

stapelingsonderzoek dat BZK i.s.m. FIN laat uitvoeren naar de effecten van een aantal maatregelen op de rendementen van woningmarktbeleggers.

- CFEI is op 22 november jl. akkoord gegaan met de kabinetsreactie (na verwerking aanvullingen BZK). De kabinetsreactie wordt geagendeerd voor de MR van 9 december a.s.
- De kabinetsreactie zal na akkoord in de MR naar de Eerste Kamer en Tweede Kamer worden verstuurd.

Communicatie

Nieuwsbericht en social media aanpak worden uitgewerkt en worden separaat aan u voorgelegd.

Politiek/bestuurlijke context

- In de kabinetsreactie wordt ingegaan op een toezegging gedaan in de brief van 1 juli 2021 aan de TK dat een eventuele aanpassing van de definitie van het fgr in samenhang zal worden bekeken met de aanbevelingen die voortvloeien uit de evaluatie van het fbi- en vbi-regime.¹
- De kabinetsreactie maakt het besluit bekend dat de op Prinsjesdag 2022 aangekondigde fbi-vastgoedmaatregel met één jaar (naar 01/01/2025) wordt uitgesteld en dat wordt voorzien in flankerend beleid (voor de overdrachtsbelasting) voor partijen die zich gedwongen voelen te herstructureren. Hiermee wordt gestand gedaan aan de toezegging aan de TK in de nota naar aanleiding van het verslag Belastingplan 2023² om '*zo spoedig mogelijk meer duidelijkheid te verschaffen*' aan getroffen partijen.
- De dekking van de budgettaire derving door het uitstel (€ 54 miljoen) is opgevangen door de taakstellende post constructiebestrijding uit de Miljoenennota 2023 voor 2024 en 2025 te verhogen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 32545, nr. 136.

² Kamerstukken II 2022/23, 36202, nr. 21, p.160.

Document nummer	Datum	Naam document	Toelichting
1	20-6-2022	Nota-min-stas-FB- Aanbieding Evaluatierapport fbi-vbi	In deze nota wordt een akkoord gevraagd aan de Stas-FB voor het verzenden van het SEO-evaluatierapport aan de Tweede Kamer. Daarnaast worden de uitkomsten van het rapport kort toegelicht in de nota.
2	6-7-2022	Nota-stas-FB- Aanbieding Evaluatierapport fbi-vbi Eerste Kamer	In deze nota wordt akkoord gevraagd voor verzending van het SEO-evaluatierapport aan de Eerste Kamer.
3	10-8-2022	Nota-stas-FB- Vervolg evaluatie fbi en vbi	Deze nota vraagt akkoord voor de planning m.b.t. de kabinetsreactie op het SEO-evaluatierapport.
4	9-9-2022	Nota-stas-FB- Bespreking evaluatie fbi vbi	Deze nota is ter voorbereiding op een gesprek met SEO over het evaluatierapport. In de nota wordt ook een beleidskeuze voorgelegd m.b.t. het vbi-regime.
5	13-10-2022	Nota-stas-FB- Bespreking kabinetsreactie evaluatie fbi/vbi	Deze nota dient ter voorbereiding op een bespreking over de inhoudelijke reactie van het kabinet op het SEO-evaluatierapport.
6	3-11-2022	Nota-min-stas-FB- Kabinetsreactie evaluatie fbi/vbi & aankondiging uitwerking van maatregelen	N.a.v. de bespreking van de kabinetsreactie op het SEO-evaluatierapport worden aanpassingen van die reactie voorgelegd.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Algemene
Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding Evaluatierapport fbi-vbi

Datum

20 juni 2022

Notanummer

2022-0000172577

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief
Evaluatierapport fbi-vbi
2. Evaluatierapport fbi-vbi

Aanleiding

Stichting Economisch Onderzoek (SEO) heeft de regimes van de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en de vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) in de vennootschapsbelasting (Vpb) geëvalueerd. SEO beschrijft diverse knelpunten in de praktijk en ook een diverse oplossingsrichtingen. Wij sturen het SEO rapport graag zo snel mogelijk naar de TK, gevolgd door een inhoudelijke reactie na de zomer. Omdat de fbi's en vbi's nogal technisch van aard zijn, hebben we in de aanbiedingsbrief ruimte genomen om te beschrijven wat de regimes betreffen en wat de hoofdbevindingen van het onderzoek zijn.

Beslispunten

Gaat u akkoord met het verzenden van dit rapport met bijgaande brief? Zo ja, wilt u dan bijgaande brief tekenen?

Kernpunten

- In dit rapport worden het fbi-regime en het vbi-regime geëvalueerd aan de hand van doeltreffendheid en doelmatigheid.
- De belangrijkste conclusies zijn:
 - In nationaal verband is de fbi doeltreffend. In internationaal verband is de mate waarin het regime bijdraagt aan de Nederlandse concurrentiepositie beperkt.
 - Met name bij de vastgoed-fbi wordt geconstateerd dat in internationaal verband er een heffingslek aanwezig is.
 - Met betrekking tot de vbi wordt geconstateerd dat deze een zeer beperkte bijdrage aan de Nederlandse concurrentiepositie geeft.
 - Het gebruik van het vbi-regime is overwegend door niet-beoogde gebruikers, namelijk vermogende personen en families. Dit doet afbreuk aan de doelmatigheid.
- Er worden verschillende knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen benoemd in het rapport. Het vergt uitwerking en afstemming met onder andere de Belastingdienst om hierover een goed oordeel te kunnen geven. Daarnaast lopen er nog juridische procedures over met name de toepassing van het fbi-regime die ook van invloed kunnen zijn op eventuele beleidsvoorstellen.

03.07.22

Akkoord

P.S.

Eerst graag de bespreking over de rapporten met de schijven.

En dezelfde eerste

brief ook naar de Kamer sturen.

- Met de brief wordt enkel het rapport aangeboden waarbij in de brief de hoofdbevindingen worden weergegeven. Er wordt aangegeven dat in een later stadium u uw inhoudelijke reactie en beleidsvoornemens met betrekking tot fbi en vbi kenbaar zal maken.
- Aangezien met de brief het rapport alleen wordt aangeboden, hoeft de brief niet langs een onderraad of de MR.
- De fbi- en vbi-regimes maken geen onderdeel uit van het overzicht met fiscale regelingen in bijlage 9 in de Miljoenennota. Er is daarom geen periodieke evaluatieverplichting. Het rapport is opgesteld in het kader van de Strategische Evaluatieagenda.

Toelichting

Conclusies uit het onderzoeksrapport

In het rapport is telkens eerst onderzocht wat de doelen van de wetgever waren bij introductie van de wetgeving en daarna in hoeverre de regimes, doeltreffend en doelmatig zijn. Daarbij is uitgegaan van de benoemde doelen.

Effecten-fbi

- *Doelen:* 1) gelijke fiscale behandeling van open beleggingsfondsen en beleggingsmaatschappijen, 2) fiscale belemmeringen voor collectieve beleggingsvormen wegnemen, geen economisch dubbele belasting van beleggingsinkomsten, en geen uitstel van belasting, en 3) een gelijk speelveld creëren met vergelijkbare buitenlandse fondsen.
- *Doeltreffendheid:* Doelrealisatie op eerste twee beleidsdoelen: fiscale neutraliteit tussen collectief beleggen en rechtstreeks beleggen wordt gerealiseerd. Op derde beleidsdoel beperkte doeltreffendheid: fiscaliteit niet noodzakelijk doorslaggevend voor internationale concurrentiepositie.
- *Doelmatigheid:* Regime is doelmatig vanuit uitvoeringsperspectief. Beperkte uitvoeringskosten voor Belastingdienst en beperkte administratieve lasten.

Vastgoed-fbi

- Doelen: identiek aan die van de effecten-fbi.
- *Doeltreffendheid:* Vergelijkbaar met de effecten-fbi leidt het regime tot evenwichtige heffing. Bij buitenlandse beleggers kan er echter sprake zijn van een heffingslek (als een beroep kan worden gedaan op een verlaagd tarief voor deelnemingsdividenden). Hier wordt het doel evenwichtige heffing dus niet bereikt.
- *Doelmatigheid:* Regime is doelmatig vanuit uitvoeringsperspectief. Beperkte uitvoeringskosten voor Belastingdienst en beperkte administratieve lasten. Wel zijn er in sommige gevallen extra administratieve lasten door beperkte flexibiliteit in aanpalende activiteiten die in het regime ontplooid mogen worden. Het heffingslek zorgt voor verlies van belastinginkomsten en onzekerheid door juridische procedures doet afbreuk aan de doelmatigheid.

Vbi

- *Doel:* De concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen te verbeteren door belastingconcurrentie aan te gaan met andere jurisdicties.

- *Doeltreffendheid:* Het vbi-regime levert een zeer beperkte bijdrage aan de Nederlandse concurrentiepositie. Het beoogde gebruik is laag. Er is geen doelrealisatie op het verbeteren van de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen. Dit komt omdat fiscaliteit niet per se altijd de doorslaggevend factor is voor de keuze waar een beleggingsinstelling wordt gevestigd. Bovendien waren op het moment van introductie van het vbi-regime al veel beleggingsinstellingen naar Luxemburg vertrokken. Er zijn nauwelijks beleggingsinstellingen teruggekomen naar Nederland of überhaupt aangetrokken. Wel draagt het regime eraan bij dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen.
- *Doelmatigheid:* Regime is doelmatig in de zin van lage uitvoeringskosten en administratieve lasten. Dit komt door de afwezigheid van aangifteplicht. Wel is duidelijk dat het regime vrijwel geheel gebruikt wordt door niet-beoogde gebruikers: vermogende personen en families. Hier is vooral sprake van "boxarbitrage" tussen box 2 en box 3. Dit doet fors afbreuk aan de doelmatigheid van het regime.

Visie Directie Financiële Markten

- De Directie Financiële Markten wijst erop dat voor de introductie van het vbi-regime veel beleggingsfondsen naar Luxemburg zijn vertrokken. Het vbi-regime heeft ervoor gezorgd dat verdere uitstroom van beleggingsfondsen naar Luxemburg is voorkomen. In dat opzicht ziet FM het vbi-regime wel als doeltreffend.

Knelpunten en oplossingsrichtingen uit het onderzoeksrapport

- Het onderzoeksbureau geeft een uitgebreid overzicht van knelpunten en oplossingsrichtingen (pag 76 - 90 van het rapport). Voor een deel gaat het om technische aanpassingen. Meest kansrijk (en wenselijk) is om bij het vbi-regime het oneigenlijk gebruik tegen te gaan.
- Het beoordelen van de oplossingsrichtingen kost tijd en afstemming. Na de zomer zal meer inhoudelijk op het rapport worden ingegaan, waarbij dan eventueel meer concrete beleidsvoorstellen gedaan zullen worden.

Fonds voor gemene rekening

- In het rapport van SEO komt het open fonds voor gemene rekening (fgr) aan de orde. Een open fgr is een overeenkomst tussen een beheerder van het fonds, een bewaarder van het fonds en participanten in het fonds, waarbij de participaties vrij verhandelbaar zijn.
- Ook voor dit fiscale vehikel worden knelpunten en oplossingen aangedragen.
- In een brief (verzonden 1 juli 2021) heeft uw ambtsvoorganger aangeven om de eventuele aanpassing van definitie fgr geen onderdeel te laten zijn van het wetsvoorstel aanpassing Wet aanpassing fiscaal kwalificatiebeleid rechtsvormen maar in samenhang te zien met de aanbevelingen die voortvloeien uit deze evaluatie.
- Bij het bestuderen van de oplossingsrichtingen en ontwikkelen van eventuele beleidsvoorstellen zal deze problematiek dan ook worden meegenomen.

Proces

- Het rapport is geschreven door SEO in opdracht van het Ministerie van Financiën. Ten behoeve van dit rapport heeft SEO

Persoonsgegevens

ingehuurd. Hij is universitair docent [Persoonsgegevens]
[Persoonsgegevens]
[Persoonsgegevens]

- Het onderzoek is begeleid door een begeleidingscommissie, voorgezeten door een 'externe' voorzitter van een departement zonder beleidsmatig belang bij de regelingen: [Persoonsgegevens] (MinEzk). Verder bestond de begeleidingscommissie uit ambtenaren van het ministerie van Financiën/Belastingdienst en [Persoonsgegevens] universitair docent aan de universiteit [Persoonsgegevens]

Communicatie

Het rapport kan aandacht krijgen van de media. Voorstel is het rapport nu nog niet te begeleiden met een persbericht. Na de zomer wanneer meer duidelijkheid is mbt de beleidsvoornemens naar aanleiding van het rapport wordt wel actieve communicatie geadviseerd.

Politiek/bestuurlijke context

In diverse antwoorden op verschillende Kamervragen is aangegeven dat het rapport begin 2022 gereedkomt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding Evaluatierapport fbi-vbi Eerste Kamer

Datum

6 juli 2022

Notanummer

2022-0000185568

Bijlagen

1. Brief Eerst Kamer

Aanleiding

U heeft aangegeven het evaluatierapport fbi-vbi ook naar de Eerste Kamer te willen zenden. Met deze nota leggen we u de brief voor de EK ter ondertekening voor.

Beslispunten

Gaat u akkoord met verzending van bijgevoegde brief aan de EK? Zo ja, wilt u deze brief dan ondertekenen?

Toelichting

Behoudens de adressering is de brief exact identiek aan de versie voor de Tweede Kamer die u eerder ondertekend heeft.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

07 07 22
Alehoave
Puu

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen*

Persoonsgegevens

nota

Vervolg evaluatie fbi en vbi

Datum
10 augustus 2022

Notanummer
2022-0000205692

Bijlagen
1. Nota 20 juni 2022

Aanleiding

Stichting Economisch Onderzoek (SEO) heeft de regimes van de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en de vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) in de vennootschapsbelasting (Vpb) geëvalueerd. Op 7 juli 2022 is het evaluatierapport van SEO aan de Tweede Kamer aangeboden. In de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer zijn de hoofdbevindingen van het onderzoek summier beschreven en is aangegeven dat het kabinet in een later stadium een inhoudelijke reactie en de beleidsvoornemens met betrekking tot de fbi en de vbi aan de Tweede Kamer zal sturen.

In deze notitie wordt u een beslispunt voorgelegd dat ziet op het verdere proces en tijdpad met betrekking tot het opstellen van deze inhoudelijke kabinetsreactie. Ter achtergrond is de vorige notitie bijgevoegd, waarin u bent geïnformeerd over de conclusies van het evaluatierapport van SEO (**bijlage 1**).

U heeft eerder aangegeven dat u binnenkort graag een gesprek wilt hebben met de schrijvers van het evaluatierapport en daarna apart wilt overleggen met de betrokken beleidsambtenaren. Momenteel staat hiervoor een tijdslot gereserveerd op woensdag 14 september a.s. Voorafgaand aan deze bespreking sturen wij u een vervolgnotitie, waarin op hoofdlijnen de mogelijke beleidsopties en de te nemen inhoudelijke afslagen zullen worden voorgelegd.

Primer

21.08.22

Beslispunt

Bent u akkoord met de voorgestelde planning met betrekking tot het opstellen van de inhoudelijke kabinetsreactie naar aanleiding van het rapport van SEO inzake de evaluatie van de fbi en vbi?

Wij zullen na uw akkoord de bevindingen uit het evaluatierapport uitwerken, afstemmen en over enkele weken aan u voorleggen.

Alkhal
E

Planning

Hieronder is een globale planning opgenomen met betrekking tot het vervolgproces dat hoort bij het opstellen van de inhoudelijke kabinetsreactie.

Wanneer	Wat	
augustus t/m september 2022	Vorbereidende besluitvorming/ concept-Kamerbrief opstellen / interdepartementale afstemming	
10 oktober 2022 (2 ^e optie: 14 november)	Aanleveren stukken bij CFEI-secretariaat	X
18 oktober 2022 (2 ^e optie: 22 november)	Behandeling CFEI	X
22 - 30 oktober 2022	Herfstreces	X
1 november 2022 (2 ^e optie: 29 november)	Aanleveren stukken bij RFEI-secretariaat	X
8 november 2022 (2 ^e optie: 6 december)	Behandeling RFEI	X
	Stukken naar MR	
11 november 2022 (2 ^e optie: 9 december)	Behandeling MR	X
November 2022 (2 ^e optie: december)	Verzending naar TK	X

Toelichting

- SEO heeft de regimes van de fbi en de vbi in de Vpb geëvalueerd. Deze regelingen leiden ertoe dat er, onder voorwaarden, een vrijstelling geldt voor de Vpb.
- Beide regelingen waren nog niet eerder geëvalueerd. Het rapport is opgesteld in het kader van de Strategische Evaluatieagenda.
- SEO beschrijft in het evaluatierapport diverse knelpunten in de praktijk en ook diverse oplossingsrichtingen.
- Het vergt uitwerking en afstemming met onder andere de Belastingdienst om een goed oordeel te kunnen vormen over de oplossingsrichtingen die SEO schetst.
- Daarnaast heeft uw ambtsvoorganger aan de Tweede Kamer toegezegd dat een eventuele aanpassing van de definitie van het fonds voor gemene rekening in samenhang zal worden bekeken met de aanbevelingen die voortvloeien uit de evaluatie van het fbi- en vbi-regime.
- Er is overleg geweest met ambtelijk AZ over de vervolgroute. Ambtelijk AZ heeft daarbij aangegeven de inhoudelijke kabinetsreactie via de CFEI (en daarna eventueel de RFEI) in de ministerraad te willen laten behandelen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

wa 15-9 11.30 u.

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Persoonsgegevens

nota

Bespreking evaluatie fbi vbi

Datum
9 september 2022

Notanummer
2022-0000225551

Bijlagen
1. Evaluatierapport SEO
2. Nota 20 juni 2022 met kenmerk 2022-00001725
3. Brief 7 juli 2022

Aanleiding

- Op woensdag 14 september heeft u een gesprek met onderzoeksbureau Stichting Economisch Onderzoek (SEO) over de door SEO uitgevoerde evaluatie van de regimes van de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en de vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) in de vennootschapsbelasting (Vpb) (**bijlage 1**). Dit gesprek vindt plaats van 11.30 tot 12.00 uur via webex. Aansluitend staat een overleg met DFZ gepland van 12.00 tot 12.30 uur.
- In deze notitie leggen wij u een inhoudelijke beleidskeuze voor de vbi voor. Ook informeren wij u over de fbi en het fonds voor gemene rekening (fgr).

Bespreekpunt

Voor de uitwerking van de kabinetsreactie bespreken wij graag de toekomst van het vbi-regime met u. Uit de evaluatie volgt dat er geen doelrealisatie is op het verbeteren van de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen. Wel draagt het regime eraan bij dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen.

Informatiepunten

- Effecten-fbi:** Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat bij de effecten-fbi meestal sprake is van doelrealisatie en dat sprake is van doelmatigheid. Desondanks zijn er ook knelpunten, waarvoor SEO aanbevelingen heeft aangereikt. Het vormen van een oordeel over de opvolging voor de technische aanbevelingen t.a.v. de effecten-fbi vergt afstemming met experts van de Belastingdienst. Deze afstemming vindt momenteel plaats.
- Vastgoed-fbi:** In de Augustusbesluitvorming is besloten om het fbi-regime af te schaffen voor beleggingen in vastgoed (vastgoedmaatregel). Deze maatregel zal op Prinsjesdag worden aangekondigd en de komende maanden worden uitgewerkt. U zult hier in het najaar nader over worden geïnformeerd in een vervolgnotitie.
- Open fgr:** Een open fgr wordt veelvuldig gebruikt in de familiesfeer voor "boxarbitrage" tussen box 2 en box 3 in de IB en bij anonimiseringsstructuren. Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat een eventuele aanpassing van de definitie van fgr in samenhang zal worden bekeken met de aanbevelingen die voortvloeien uit de evaluatie van het fbi- en vbi-regime. U zult hier in het najaar nader over worden geïnformeerd in een vervolgnotitie.

14.09.22

→ besprek. wat veldgd. Nieuwe afspraak medio oktob. met concept-kabinetsreactie Kule.

Kernpunten

Gesprek met SEO

- Het gesprek is op uw verzoek gepland. U spreekt met Persoonsgegevens (SEO), Persoonsgegevens (SEO) en Persoonsgegevens.
- Deze samenwerking is ontstaan doordat SEO zelfstandig de samenwerking met Persoonsgegevens heeft gezocht ten behoeve van dit onderzoek.
- U kunt SEO bedanken voor het mooie rapport en de vele beleidsadviezen.
- Vanwege de korte tijdsduur is er geen agenda. SEO zal ook geen presentatie houden. U kunt uw vragen stellen en toelichting vragen op hun conclusies en aanbevelingen.

Aanbevelingen SEO evaluatierapport

- In de kabinetsreactie wordt gereageerd op de technische aanbevelingen van SEO (zie verderop in de toelichting), die momenteel nader worden bestudeerd in samenwerking met de Belastingdienst. De concept-kabinetsreactie leggen wij in het najaar aan u voor.

Vbi (bespreekpunt)

- Het vbi-regime heeft als doel het verbeteren van de concurrentiepositie van 'Nederlandse' beleggingsinstellingen. Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat dit doel niet geheel wordt gerealiseerd. Dit komt omdat fiscaliteit niet per se een doorslaggevende factor is bij de keuze waar een beleggingsinstelling wordt gevestigd. Het regime kan er wel aan hebben bijgedragen dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen is voorkomen.
- In de fiscale beleid- en uitvoeringsagenda¹ is (in lijn met de startnota van dit kabinet) aangegeven dat bij een negatief oordeel over een fiscale regeling het uitgangspunt is dat deze regeling wordt afgeschaft of versoert.
- SEO geeft aan dat het oneigenlijk gebruik van het vbi-regime door bijvoorbeeld dga's kan worden opgelost door het regime alleen van toepassing te laten zijn op beleggingsinstellingen die een vergunning hebben en onder toezicht vallen van de AFM/DNB.
- In de kabinetsreactie dient een richting te worden gegeven ten aanzien van het al dan niet voortbestaan van het regime. Grofweg zijn twee beleidsopties denkbaar:
 - A. Aanscherping van de vbi-regeling zoals SEO voorstelt, zodat het regime slechts open staat voor de beoogde gebruikers (niet zijnde in de familiesfeer);
 - B. Afschaffing van het vbi-regime (eventueel met passend overgangsrecht).

Effecten-fbi (informatiepunt)

- Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat er bij de effecten-fbi in de meeste gevallen sprake is van doelrealisatie. Desondanks signaleert SEO ook enkele knelpunten, waarvoor zij aanbevelingen hebben aangereikt.
- Het vormen van een oordeel over deze fiscaaltechnische aanbevelingen vergt afstemming met experts van de Belastingdienst. Deze afstemming vindt momenteel plaats.

Vastgoed-fbi (informatiepunt)

- In de Augustusbesluitvorming is besloten om het fbi-regime vanaf 2024 af te schaffen voor vastgoed (vastgoedmaatregel). Deze maatregel dient ter

¹ Brief van 3 juni 2022 met kenmerk 2022-0000132565.

reik
- vbi

↓ art 28 Vpb.
niet vastgoed

dekking van andere uitgaven en neemt ook het bestaande (potentiële) heffingslek in internationale verhoudingen weg.

- De vastgoedmaatregel was eerder (in een iets andere vorm)² opgenomen in de Wet bedrijfsleven 2019 (en is – met het niet doorgaan van de afschaffing van de dividendbelasting – ingetrokken) en was ook opgenomen in de Bouwstenen voor een beter belastingstelsel.
- De vastgoedmaatregel zal volgend jaar in het pakket BP 2024 worden opgenomen. Wij informeren op een later moment over de impact en uitwerking van deze maatregel (waaronder over eventuele flankerende maatregelen in de overdrachtsbelasting).
- In het SEO-rapport is de vastgoedmaatregel ook opgenomen als één van de mogelijke oplossingsrichtingen, waarbij enkele kanttekeningen zijn geplaatst. Deze zien er met name op dat ook situaties worden geraakt waarin geen heffingslek aanwezig is en op de toename van de kosten voor de beleggers.

Open fgr (informatiepunt)

- ① In het rapport van SEO komt het zelfstandig belastingplichtige fgr (open fgr) aan de orde. Uit de evaluatie volgt dat een open fgr regelmatig voor andere activiteiten wordt gebruikt dan die van een collectief beleggingsfonds. Zo wordt een open fgr veelvuldig gebruikt in de familiesfeer voor "boxarbitrage" tussen box 2 en box 3 in de IB. Ook wordt een open fgr gebruikt voor het opzetten van zogenoemde 'privacystructuren' waarbij ondernemingsactiviteiten van een dga of andere aanmerkelijkbelanghouders onder een open fgr hangen. n ←
- ② Er is op dit moment sprake van een voor de Vpb belastingplichtige fgr (open fgr) indien de bewijzen van deelgerechtigdheid in het fgr verhandelbaar zijn. De bewijzen van deelgerechtigdheid worden – kortgezegd – als verhandelbaar aangemerkt indien voor vervreemding niet de toestemming van alle deelgerechtigden is vereist (toestemmingsvereiste). k
- ③ De vervanging van het toestemmingsvereiste in een andere voorwaarde door te eisen dat een beheerder van een open fgr beschikt over een vergunning of anderszins onder toezicht staat van de AFM of DNB zou er volgens de SEO voor kunnen zorgen dat zelfstandige belastingplichtig van een open fgr meer aansluit bij het oorspronkelijke doel. //
- ④ In een brief van 1 juli 2021³ heeft uw ambtsvoorganger aan de Tweede Kamer toegezegd dat een eventuele aanpassing van de definitie van fgr in samenhang zal worden bekeken met de aanbevelingen die voortvloeien uit de evaluatie van het fbi- en vbi-regime. //
- In de kabinetsreactie zal hier dus een richting aan moeten worden gegeven.
- In een vervolgnote waarin we de concept-kabinetsreactie aan u voor leggen zullen we u hierover nader informeren.

Toelichting

SEO evaluatierapport

- SEO is in het kader van de Strategische Evaluatieagenda gevraagd de doeltreffendheid en doelmatigheid van het fbi- en het vbi-regime te evalueren. Beide regelingen zijn niet eerder geëvalueerd.

² In deze maatregel werd alleen Nederlands vastgoed uit het fbi-regime. De huidige voorgestelde vastgoedmaatregel ziet op alle vastgoed.

³ Brief van 1 juli 2021 met kenmerk 2021-0000125606

- SEO beschrijft in het evaluatierapport diverse knelpunten van het fbi-regime en het vbi-regime en biedt oplossingsrichtingen aan. U bent hier in een notitie van 20 juni 2022 reeds kort over geïnformeerd (**bijlage 2**).
- Bij het aanbieden van het evaluatierapport aan de Eerste en Tweede Kamer op 7 juli 2022 is aangegeven dat het kabinet later een inhoudelijke kabinetsreactie op het evaluatierapport en de beleidsvoornemens aan de Tweede Kamer stuurt (**bijlage 3**).

Vbi

- Doel: Het vbi-regime is in 2007 ingevoerd, naast het sinds 1969 bestaande fbi-regime, om de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen te verbeteren door belastingconcurrentie aan te gaan met andere jurisdicties, meer specifiek met het Luxemburgse SICAV-regime. Het gaat hierbij om beleggingsinstellingen die zich richten op een breed publiek.
- Fiscale behandeling: Een vbi is subjectief vrijgesteld van Vpb, kent geen verplichting om de winst jaarlijks uit te keren en is niet inhoudingsplichtig voor de dividendbelasting.
- Feitelijk gebruik: SEO geeft aan dat het vbi-regime een zeer beperkte bijdrage levert aan de Nederlandse concurrentiepositie. Het beoogde gebruik is laag. Er zijn grofweg 1360 vbi's. Daarvan richten zich 30 beleggingsfondsen op een breed publiek dan wel op institutionele beleggers.⁴ De overige 1330 zijn privé-beleggingsfondsen (vermogende personen en families). Naast de vrijstelling van de vbi voor de Vpb, is het met de vbi ook mogelijk fiscale voordelen te behalen door arbitrage tussen box 2 en box 3. Dit is een neveneffect van de vormgeving van de regeling. Dit doet volgens SEO afbreuk aan de doelmatigheid van het regime. Het is onbekend wat de financiële belangen in de vbi's zijn. SEO vermeldt dat de initiële inbreng in vbi's ruim € 12 miljard bedroeg. Dit is niet de actuele waarde van het vermogen dat zich op dit moment in vbi's bevindt. Door de afwezigheid van aangifteplicht in de Vpb zijn deze gegevens niet bekend.
- Uitvoering: Het regime is vanuit uitvoeringsperspectief wel doelmatig in de zin van lage uitvoeringskosten en administratieve lasten voor belastingplichtigen. Dit komt door de afwezigheid van aangifteplicht in de Vpb.
- Conclusie: De conclusie in het evaluatierapport is dat geen sprake is van doelrealisatie op de doelstelling concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen verbeteren. Een belangrijke oorzaak is dat fiscaliteit niet per se de doorslaggevende factor is voor de keuze waar een beleggingsinstelling wordt gevestigd. Bovendien waren op het moment van introductie van het vbi-regime al veel beleggingsinstellingen naar Luxemburg vertrokken. Er zijn nauwelijks beleggingsinstellingen naar Nederland teruggekomen of door Nederland aangetrokken. Wel draagt het regime eraan bij dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen.
- Opties: Grofweg zijn twee beleidsopties denkbaar:
 - A. Aanscherping van de vbi-regeling (zoals SEO voorstelt) zodat het regime slechts open staat voor de beoogde gebruikers (niet zijnde in de familiesfeer);
 - B. Afschaffing van het vbi-regime (eventueel met passend overgangsrecht).

Optie A:

- Deze optie is in lijn met de aanbevelingen van SEO.

⁴ Er zijn hiervan 5 vbi's beursgenoteerd en de overige 25 vbi's zijn niet-beursgenoteerd.

- Per 20 september 2016 geldt een verplichte afrekening over de latente ab-claim op het niveau van de dga/aanmerkelijkbelanghouder. Deze afrekening is beperkt tot nieuwe gevallen. Als gevolg hiervan is de instroom van familie-vbi's nagenoeg opgedroogd. De verplichte afrekening laat echter bestaande gevallen (circa 1330) van voor september 2016 ongemoeid.
- Een voordeel van het vbi-regime te laten bestaan (in aangescherpte vorm) is dat het in de toekomst mogelijk blijft voor beheerders om van dit regime gebruik te maken. Indien het vbi-regime wordt geschrapt, zal het vestigingsklimaat voor beleggingsfondsen verslechteren. Indien het fiscale regime voor beleggers die deelnemingen hebben in Nederlandse fondsen slechter is dan bijvoorbeeld het Luxemburgse fiscale regime voor Luxemburgse fondsen, is de verwachting dat Nederland als vestigingsplaats voor bepaalde beleggingsfondsen afvalt.
- Er moet nog nader worden onderzocht hoe het vbi-regime kan worden aangepast. Gedacht kan worden aan het toestaan van het vbi-regime voor beleggingsinstellingen die een vergunning hebben en onder toezicht staan van AFM/DNB op grond van de Wet financieel toezicht.
- Het SEO geeft aan dat uitvoeringskosten en administratieve lasten van het vbi-regime laag zijn, mede door het ontbreken van een aangifteplicht. Een nadeel hiervan is het ontbreken van structureel toezicht vbi's. Om die reden zou er eventueel een aangifteverplichting voor vbi's kunnen worden geïntroduceerd indien wordt gekozen voor optie A.
- De keerzijde van optie A is dat het vbi-regime voor circa 30 beleggingsinstellingen in stand blijft.

Optie B: Het is ook een optie om de regeling af te schaffen. Dit heeft tot gevolg dat de vbi niet meer subjectief is vrijgesteld in de Vpb. Daarbij kan eventueel worden voorzien in passend overgangsrecht (indien wenselijk). Consequentie hiervan kan zijn dat de Nederlandse vbi-fondsen naar Luxemburg verhuizen. Vanuit efficiency overwegingen is er een grote kans dat Nederlandse asset managers er vervolgens voor kiezen om ook andere beleggingsfondsen naar Luxemburg te verplaatsen.

Effecten-fbi

- Drie hoofddoelen fbi-regime:
 1. Een gelijke fiscale behandeling van open beleggingsfondsen en beleggingsmaatschappijen;
 2. Het wegnemen van fiscale belemmeringen tussen collectieve belegging en rechtstreeks beleggen;
 3. Een gelijk speelveld met vergelijkbare buitenlandse fondsen.
- Fiscale behandeling: Beleggen via een fbi wordt niet zwaarder belast dan rechtstreeks beleggen. Dit vindt plaats door bij de fbi geen Vpb te heffen over de winst en de fbi te verplichten de winst jaarlijks aan haar participanten uit te keren. De fbi houdt op die uitkering 15% dividendbelasting in. Zo wordt heffing over de winst van de fbi veiliggesteld.
- Fiscale gevolgen deelnemers/beleggers: Voor Nederlandse deelnemers/beleggers is de dividendbelasting een voorheffing die kan worden verrekend met de IB/Vpb. Voor buitenlandse deelnemers is de dividendbelasting in beginsel een eindheffing.
- Feitelijk gebruik: In totaal zijn er circa 300 fbi's, waarvan 240 effecten-fbi's en 60 vastgoed-fbi's (waarvan 6 beursgenoteerde). Er zijn fbi's die zich richten op particuliere beleggers (retailmarkt,) en fbi's die in handen zijn van (een

beperkt aantal) institutionele beleggers, zoals verzekeraars en pensioenfondsen (niet-beursgenoteerd). Verder kunnen effecten- fbi's (beleggen in niet-vastgoed, zoals effecten, schuldvordering en overige financiële instrumenten) en vastgoed-fbi's worden onderscheiden. De huidige fbi-regeling geldt voor alle soorten fbi's.

- Uitvoering: Er zijn beperkte uitvoeringskosten voor de Belastingdienst en beperkte administratieve lasten voor belastingplichtigen.
- Conclusie: Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat bij de effecten-fbi meestal sprake is van doelrealisatie en dat sprake is van doelmatigheid.
 - Binnenlandse verhoudingen: Doelrealisatie op doelstelling om fiscale neutraliteit te realiseren tussen collectief beleggen en rechtstreeks beleggen. Hierdoor is het mogelijk dat retailbeleggers collectief kunnen beleggen.
 - Buitenlandse verhoudingen: De derde doelstelling kent beperkte doeltreffendheid. In internationaal verband is de mate waarin het regime bijdraagt aan de Nederlandse concurrentiepositie beperkt. Marktpartijen kiezen slechts voor Nederland als hier een duidelijke meerwaarde is. Voor de buitenlandse markt is de fiscaliteit niet per se doorslaggevend. De fiscaliteit wordt wel meegenomen in de afweging waar een beleggingsfonds wordt gevestigd maar ook aspecten zoals toezicht spelen een rol.
 - Uitvoerbaarheid: De effecten-fbi is een doelmatige regeling door de beperkte uitvoeringskosten voor de Belastingdienst en de relatief beperkte administratieve lasten voor belastingplichtigen.
- Aanbevelingen: handhaven fbi-regime maar enkele aanpassingen noodzakelijk. SEO signaleert ook enkele knelpunten, waarvoor zij aanbevelingen hebben aangereikt waarop we in de kabinetsreactie zullen reageren.

Vastgoed-fbi

- Doelen/fiscale behandeling/feitelijk gebruik: Zie effecten-fbi hiervoor.
- Augustusbesluitvorming: In de Augustusbesluitvorming is besloten om het fbi-regime vanaf 2024 af te schaffen voor directe beleggingen in vastgoed. Dit neemt ook de bestaande knelpunten in internationale verhoudingen weg, meer specifiek het heffingslek in de dividendbelasting en het potentiële heffingslek in de vennootschapsbelasting (en dividendbelasting). Hiermee wordt bereikt dat Nederland zijn, internationaal onomstreden, heffingsrecht over het eigen vastgoed handhaaft.
- Conclusie SEO: In het evaluatierapport concludeert SEO dat de fbi in nationaal verband doeltreffend en doelmatig is. In internationaal verband is de mate waarin het fbi-regime bijdraagt aan de Nederlandse concurrentiepositie beperkt. Bij de vastgoed-fbi wordt geconstateerd dat in internationaal verband er een bestaand heffingslek en een potentieel heffingslek is.
- Bestaand heffingslek: In een verdragsituatie kan een kwalificerend belang (vaak 10% of meer) van een buitenlandse belegger in een Nederlandse vastgoed-fbi in aanmerking komen voor een reductie van de Nederlandse dividendbelasting, in voorkomende gevallen tot nihil. Het is onderdeel van het Nederlandse fiscale verdragsbeleid om een verdragsmaatregel om te nemen die dit voorkomt. Echter, een dergelijke maatregel is voornamelijk in een beperkt aantal verdragen opgenomen.

11

Belasting

= BD.

Belasting

⇒ vestige
Hof →
heffingslek
HR
⇒ post.
R=17
⇒ dividend de
vestige plaats
vergele bij

- Potentieel heffingslek: In bepaalde situaties kan Nederland over resultaten behaald met Nederlands vastgoed dat direct wordt gehouden door een buitenlandse beleggingsinstelling die voldoet aan de voorwaarden van het fbi-regime niet of niet volledig belasting heffen. In deze situatie is de aan het Nederlands vastgoed toerekenbare winst belast tegen 0% Vpb. Over de uitkeringen van de buitenlandse beleggingsinstelling kan geen Nederlandse dividendbelasting worden geheven. Een in het buitenland gevestigde beleggingsinstelling is niet inhoudingsplichtig voor de dividendbelasting. Over deze kwestie is bij de Hoge Raad een procedure aanhangig. Het is de vraag of en wanneer deze zaak een antwoord geeft op deze kwestie. Met de vastgoedmaatregel zullen de (potentiële) heffingslekken voor de toekomst gedicht worden.
- In het SEO-rapport is de vastgoedmaatregel ook als oplossing genoemd. Daarbij zijn de volgende opmerkingen gemaakt.
 1. De vastgoedmaatregel heeft als voordeel dat de maatregel robuust en redelijk eenvoudig is (ook in de uitvoering), vrij snel in te voeren is, en een minimale heffing over inkomsten behaald met Nederlands vastgoed verzekert.
 2. Een groot nadeel van de vastgoedmaatregel is dat de maatregel ongericht is en daarmee een weinig proportionele maatregel, omdat ook binnenlandse situaties worden geraakt waarin geen sprake is van een heffingslek. Nederlandse vastgoedfondsen moeten immers dividendbelasting afdragen over de uitgekeerd winst die is behaald met het Nederlands vastgoed.
 3. Deze oplossingsrichting brengt hoge (belasting)kosten met zich mee voor bijvoorbeeld Nederlandse pensioenfondsen die via een vastgoed-fbi met als rechtsvorm een nv of bv beleggen in Nederlands vastgoed.
- Aan de bezwaren zou mogelijk (deels) tegemoetgekomen kunnen worden gekomen door flankerend beleid ten aanzien van de overdrachtsbelasting in de vorm van een tijdelijke vrijstelling. Bij de nadere uitwerking van de vastgoedmaatregel zal u hier nader over worden geïnformeerd.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

TER BESLISSING EN BESPREKING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Bespreking kabinetsreactie evaluatie fbi/vbi

*inweg naar
het 1.1.2022*

Datum
13 oktober 2022
Notanummer
2022-0000252281
Bijlagen
3

19.10.22

Aanleiding

- Ter voorbereiding van onze bespreking op woensdag 19 oktober om 13.30 tot 14.15 sturen wij u hierbij de conceptkabinetsreactie (**bijlage 1**) naar aanleiding van de door SEO Economisch Onderzoek (SEO) uitgevoerde evaluatie van de regimes van de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en de vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) in de vennootschapsbelasting (Vpb) (**bijlage 2**).
- Ten behoeve van de kabinetsreactie is het noodzakelijk een besluit te maken over de toekomst van het vbi-regime.
- Tevens informeren wij u over het beoogde tijdpad voor het wetgevingstraject.
- Eerder bent u reeds akkoord gegaan met betrekking tot het proces en tijdpad voor het versturen van de kabinetsreactie (**bijlage 3**). Het streven is om de kabinetsreactie voor het Kerstreces naar de Eerste en Tweede Kamer te sturen. De planning hiervoor is onderaan deze notitie opgenomen.

*verdere fbi-
wacht 1 vastgoed
+ fiscale
16.10.22
overstap*

Beslispunt - Toekomst van het vbi-regime

Graag bespreken we met u of u zich kunt vinden in de bijgevoegde concept-kabinetsreactie en of u nog wensen of aanvullingen heeft. In het bijzonder leggen we het volgende beslispunt aan u voor.

Uit de evaluatie volgt dat er geen doelrealisatie is op het verbeteren van de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen. Wel draagt het regime eraan bij dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen. Wij leggen twee beleidskeuzes aan u voor:

- aanpassing vbi-regime; of
- afschaffing vbi-regime.

Verderop in deze notitie vindt u de relevante overwegingen. In de concept-kabinetsreactie zijn nu beide opties opgenomen en uitgewerkt.

*eerst
Bespreken
lichte
voorkeur
voor 2,
maar
ook
goed
(fbi
seo)
advies*

Kern kabinetsreactie

- SEO heeft in het kader van de Strategische Evaluatie Agenda de regelingen van de fbi en de vbi in de Vpb geëvalueerd aan de hand van doeltreffendheid en doelmatigheid. Deze regelingen leiden ertoe dat er, onder voorwaarden, voor de fbi een nultarief en voor de vbi een vrijstelling geldt voor de Vpb.

- De kabinetsreactie op dit evaluatierapport ziet er op hoofdlijnen als volgt uit. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen fbi's die beleggen in effecten (effecten-fbi's) en fbi's die beleggen in vastgoed (vastgoed-fbi's):
- **Effecten-fbi:** uit het evaluatieonderzoek blijkt dat bij de effecten-fbi meestal sprake is van doelrealisatie en dat sprake is van doelmatigheid. Desondanks zijn er ook knelpunten, waarvoor SEO aanbevelingen heeft aangereikt. In de kabinetsreactie wordt aangegeven dat, gezien de grotendeels positieve evaluatie van de effecten-fbi, het kabinet op dit moment geen absolute noodzaak ziet voor aanpassingen van de effecten-fbi.
- **Vastgoed-fbi:** uit het evaluatieonderzoek blijkt dat er in internationaal verband een heffingslek aanwezig is. In de kabinetsreactie wordt opgemerkt dat dit heffingslek wordt opgelost door de aangekondigde vastgoedmaatregel die per 1 januari 2024 in werking zal treden. Het kabinet heeft deze maatregel daarnaast genomen ter dekking van het koopkrachtpakket dat volgt uit de augustusbesluitvorming waardoor andere oplossingsrichtingen niet in aanmerking zijn gekomen. Door de introductie van de vastgoedmaatregel waar door het kabinet in de augustusbesluitvorming toe is besloten hebben de aanbevelingen van SEO met betrekking tot de vastgoed-fbi- haar belang verloren.
- **Vbi-regime:** uit het evaluatieonderzoek volgt dat het doel van deze regeling - te weten, het verbeteren van de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen - niet geheel wordt gerealiseerd en dat sprake is van niet-beoogd gebruik van vbi's. Wel slaagt het vbi-regime erin om obstakels weg te nemen voor kleine particuliere beleggers om collectief te beleggen en draagt het regime eraan bij dat een verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen. Tijdens onze bespreking gaan we graag met u in gesprek over de toekomst van de vbi (zie ook hierna de toelichting bij het beslispunt).
- **Fonds voor gemene rekening (fgr):** Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat een eventuele aanpassing van de definitie van een open fgr (zelfstandig belastingplichtig in de Vpb) in samenhang zal worden bekeken met de aanbevelingen die voortvloeien uit de evaluatie van het fbi- en vbi-regime. In de kabinetsreactie wordt aangegeven dat het huidige, internationaal ongebruikelijke, toestemmingsvereiste bij een fgr zal worden vervangen door een meer gangbare definitie, waarbij het open fgr meer in lijn zal worden gebracht met de oorspronkelijke doelstelling van de zelfstandige belastingplicht van het fgr. Hiermee is de open fgr ook niet meer toegankelijk voor familiefondsen, die het fiscale vehikel gebruiken met het oog op 'box arbitrage' in de inkomstenbelasting (tussen box 2 en box 3).
- Vooralsnog lijkt het haalbaar om maatregelen voor de vastgoed-fbi, vbi en het fgr in het Belastingplanpakket 2024 op te nemen. Dit is in lijn met uw aankondiging in de aanbiedingsbrief bij het pakket Belastingplan 2023 (voor wat betreft de vastgoedmaatregel). Dit voornemen is ook opgenomen in de concept-kabinetsreactie.
- De precieze planning voor het wetgevingstraject is ook afhankelijk van de wenselijkheid, mogelijkheid van flankerende maatregelen en inpasbaarheid binnen de uitvoering. Voor wat betreft eventueel flankerend beleid in de overdrachtsbelasting in verband met de invoering van de vastgoedmaatregel wordt momenteel nog onderzocht of we hier al uitsluitel over kunnen geven in deze kabinetsreactie. Wij zullen u hierover en over de precieze planning op zeer korte termijn nader informeren in een separate notitie.
- Tot slot: in uw reactie op de nota naar aanleiding van het verslag bij het BP23 vraagt u over nog een alternatief is waarbij de beursgenoteerde vastgoed fbi's

leens

bespreken
beingenstede
vastgoed
FBI

Belasting

moet.

(te weten 6 van de circa 60 vastgoed fbi's) niet worden geraakt door de vastgoedmaatregel.

- In het SEO rapport worden verschillende aanbevelingen gedaan die gericht zijn op het voorkomen van het heffingslek. Zo zou kunnen worden overwogen om de aandeelhouderseisen voor niet-beursgenoteerde vastgoed-fbi's aan te scherpen (verbod van een belang van 10% of meer). Een andere optie zou zijn door te eisen dat er sprake is van een regelmatige verhandelbaarheid van de aandelen of participaties van een vastgoed-fbi op de beurs of een andere gereguleerde markt (verplichte notering op de beurs of een andere gereguleerde markt).
- Gezien de keuze voor de vastgoedmaatregel in de augustusbesluitvorming hebben wij de haalbaarheid, wenselijkheid en budgettaire gevolgen van deze aanbevelingen voorsnog niet nader onderzocht.
- Op 20 oktober staat er op ambtelijk niveau een bespreking met VBFV (beursgenoteerde vastgoed-fbi's) gepland. De verwachting is dat zij ook aansturen op een alternatief. Voorsnog lijken de beursgenoteerde fbi's voornamelijk te investeren in commercieel vastgoed (voornamelijk kantoren en winkelcentra) waardoor de vastgoedmaatregel de woningmarkt ten aanzien van beursgenoteerde fbi's niet zou moeten raken.
- Niet-beursgenoteerde fbi's beleggen daarentegen ook in woningen (de achterliggende beleggers bij deze niet-beursgenoteerde fbi's betreffen vaak pensioenfondsen en verzekeraars).
- Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de vastgoedmaatregel per 1 januari 2024 zullen bepaalde (niet-beursgenoteerde) vastgoed-fbi's waarschijnlijk vóór die datum herstructureren om zelfstandige Vpb-plicht voor hun beleggingsresultaat te voorkomen. Marktpartijen hebben naar verwachting circa 9 tot 12 maanden nodig om te reorganiseren. Marktpartijen anticiperen op dit moment al op de vastgoedmaatregel door hun fondsstructuur te wijzigen.¹

→ bespreken
→ bespreken

Wel onderzocht

→ dat kan wijzig. gaat om

beleid

↳ uitleg

• de hoeveelheid mit-beursgenoteerde fbi's vastgoed hi handelt van bevestigde pagina?

Toelichting beslispunt: toekomst van het vbi-regime

- Het vbi-regime heeft als doel het verbeteren van de concurrentiepositie van Nederlandse beleggingsinstellingen. Uit het evaluatieonderzoek blijkt ten eerste dat dit doel niet geheel wordt gerealiseerd. Dit komt doordat fiscaliteit niet een doorslaggevende factor is bij de keuze waar een beleggingsinstelling wordt gevestigd. Bovendien waren op het moment van introductie van het vbi-regime al veel beleggingsinstellingen naar Luxemburg of Ierland vertrokken. Sinds de introductie van het vbi-regime zijn nauwelijks beleggingsinstellingen teruggekeerd naar Nederland of hebben zich in Nederland gevestigd. Wel draagt het regime eraan bij dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen wordt voorkomen.
- Ten tweede blijkt dat van de circa 1350 vbi's ongeveer 30 vbi's beleggingsinstellingen zijn die worden aangeboden aan een breed publiek dan wel institutionele beleggers (bij vier van de 30 vbi's gaat het al om ten minste € 19 miljard belegd vermogen). Het regime kent dus een relatief groot aantal niet-beoogde gebruikers: vermogende personen en families. Het regime biedt voor deze groep gebruikers de mogelijkheid van zogenaamde 'boxarbitrage' tussen box 2 en box 3 in de inkomstenbelasting. Tegelijkertijd is er ook een substantiële groep beleggingsinstellingen waarvoor het regime doelmatig is.

←

←

¹ Zie bijvoorbeeld: <http://www.syntrus.nl/nieuws/retailfonds-syntrus-achmea-herstructureert-en-breidt-fors-uit-richting-miljard-euro>

- SEO geeft aan dat dit tweede punt, het oneigenlijk gebruik van het vbi-regime door bijvoorbeeld dga's, kan worden opgelost door het regime alleen van toepassing te laten zijn op beleggingsinstellingen die een vergunning hebben op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en die onder toezicht staan van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandse Bank (DNB).
- In de kabinetsreactie dient te worden opgenomen hoe wordt aangekeken tegen de aanbeveling van SEO om het vbi regime zo aan te passen dat het regime slechts open staat voor de beoogde gebruikers (niet zijnde vermogende personen en families). Hieronder treft u twee mogelijke reacties aan:
 - A. Aanpassing van de vbi-regeling zoals SEO voorstelt;
 - B. Afschaffing van het vbi-regime (eventueel met passend overgangsrecht).

Optie A: aanpassing vbi-regime

- Deze optie is in lijn met de aanbevelingen van SEO.
- Het vbi-regime faciliteert het collectief beleggen door het voorkomen van extra belastingheffing ten opzichte van rechtstreekse beleggingen.
- SEO stelt voor om het vbi-regime te handhaven maar slechts toe te staan voor beheerders van beleggingsinstellingen die een door de AFM verleende vergunning hebben en onder toezicht staan van de AFM en DNB. Voor niet-beoogde gebruikers van het vbi-regime geldt dat die beleggingsinstellingen weer regulier belastingplichtig worden in de Vpb. Er zal nog onderzocht worden of flankerend beleid gewenst is (indien er voor deze optie gekozen wordt).
- Belangrijkste voordeel van deze optie is dat verdere uitstroom van beleggingsinstellingen naar Luxemburg wordt voorkomen en dat asset managers vanwege efficiency overwegingen niet besluiten ook beleggingsinstellingen die onder het effecten vbi-regime vervallen naar Luxemburg te verhuizen. Dit zal een hele grote impact hebben op onze asset management industrie en ook gevolgen hebben voor aanpalende sectoren.
- Voor optie A (aanpassing van het vbi-regime) pleit dat het vbi-regime erin slaagt om obstakels weg te nemen voor kleine particuliere beleggers om collectief te beleggen en het regime eraan bijdraagt dat een verdere uitstroom van beleggingsinstellingen naar Luxemburg wordt voorkomen.
- Bovendien blijft het voor asset managers en de beoogde gebruikers (breed publiek of institutionele beleggers) mogelijk om ook in de toekomst van dit regime gebruik te maken, terwijl tegelijkertijd het niet-beoogde gebruik wordt tegengegaan.
- Per 20 september 2016 geldt een verplichte afrekening over de latente abclaim op het niveau van de aanmerkelijkbelanghouder. Deze afrekening is beperkt tot nieuwe gevallen. Als gevolg hiervan is de instroom van familie-vbi's nagenoeg opgedroogd. De verplichte afrekening laat echter bestaande gevallen (circa 1350) van vóór september 2016 ongemoeid. Dit oneigenlijk gebruik wordt met de aanbeveling van SEO tegengegaan.
- SEO geeft aan dat uitvoeringskosten en administratieve lasten van het vbi-regime laag zijn, mede door het ontbreken van een aangifteplicht.

Optie B: afschaffing vbi-regeling

- Het volledig afschaffen van de vbi-regeling heeft tot gevolg dat de vbi niet meer subjectief is vrijgesteld in de Vpb en als gevolg daarvan weer regulier belastingplichtig wordt in de Vpb.
- Deze optie ligt in lijn met de bevinding in de evaluatie dat het doel van het regime niet (geheel) wordt gerealiseerd.
- Daarnaast sluit deze optie aan bij de wens van het kabinet om het belastingstelsel te vereenvoudigen (zoals aangegeven in uw brief over het onderzoek en plan van aanpak fiscale regelingen).² In beginsel geldt dat elke uitzondering op een hoofdregel leidt tot een ingewikkelder belastingstelsel. Dit is alleen maatschappelijk te verantwoorden wanneer fiscale regelingen doelmatig en doeltreffend zijn.
- Deze optie B heeft wel als risico dat bestaande Nederlandse vbi-fondsen (gaat bij vier van de 30 vbi's al om 19 miljard belegd vermogen) alsnog naar bijvoorbeeld Luxemburg verhuizen. Ook is er vanuit efficiencyoverwegingen (en daardoor lagere kosten voor beleggers) een reële kans dat Nederlandse assetmanagers er vervolgens voor kiezen om ook andere beleggingsfondsen naar bijvoorbeeld Luxemburg te verplaatsen. Dit zou een grote impact hebben op de Nederlandse asset management industrie en aanpalende sectoren.

Planning kabinetsreactie

- Tijdens onze laatste bespreking op 14 september jl. heeft u aangegeven een actuele planning te willen ontvangen met betrekking tot het vervolgproces voor de kabinetsreactie. Deze planning ziet er als volgt uit voor de komende periode:

Wanneer	Wat
Oktober/november	Afronding kabinetsreactie / interdepartementale afstemming
14 november 2022	Aanleveren stukken bij CFEI-secretariaat
22 november 2022	Behandeling CFEI
29 november 2022	Aanleveren stukken RFEI
6 december 2022	Behandeling RFEI
	Stukken naar MR
9 december 2022	Behandeling MR
12 december 2022	Verzending naar TK

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

P.S. zie ook opmerkingen / vragen
concept-brief.

² Brief van 20 september 2022

TER BESLISSING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

akk. 8/11

Directie
Verbruiksbelastingen,
Douane en
Internationale aang.

nota

2 *W. Nieu*
Kabinetsreactie evaluatie fbi/vbi & aankondiging
uitwerking van maatregelen

*en dekking
latere jaren*

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 19 oktober is met u (staatssecretaris) de concept-kabinetsreactie op het evaluatierapport van SEO naar de fiscale beleggingsinstelling (fbi) en vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) besproken (bijlage 1). In deze notitie leggen wij de gewijzigde kabinetsreactie op de SEO evaluatie en enkele beslispunten aan u voor.

Datum

3 november 2022

Notanummer

2022-0000269999

Bijlagen

1. Kabinetsreactie

Beslispunten

1. Gaat u (**minister en staatssecretaris**) akkoord met het ophogen van de taakstelling voor constructies ter dekking van de budgettaire derving van het uitstel van de vastgoedmaatregel met één jaar (€ 54 mln.)?
2. Het voorgestelde flankerend beleid bij deze maatregel in de vorm van een tijdelijke vrijstelling van overdrachtsbelasting resulteert in een lastenrelevante derving van ca. € 900 miljoen. Bent u (**minister**) akkoord om het flankerend beleid niet relevant te achten voor het inkomstenkader, gegeven dat deze opbrengst niet beoogd is en ook niet is ingeboekt in het inkomstenkader en het EMU-saldo.
3. Gaat u (**staatssecretaris**) akkoord met het ter internetconsultatie aanbieden van de maatregelen (fbi-vastgoedmaatregel met flankerend beleid in de overdrachtsbelasting, de aanpassing van het vbi-regime en de aanpassing van de definitie van de fgr)?
4. Gaat u (**staatssecretaris**) akkoord met de aangepaste kabinetsreactie op het SEO evaluatierapport (*bijlage 1*)?

Kernpunten

- Op Prinsjesdag 2022 is voor de fbi-vastgoedmaatregel een beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 gecommuniceerd.
- De vastgoedmaatregel houdt in dat een fbi niet meer direct in Nederlands en buitenlands vastgoed mag beleggen. Als gevolg van de voorgenomen maatregel wordt de winst van vastgoed-fbi's vanaf 1 januari 2024 belast tegen het reguliere Vpb-tarief van 25,8% (in plaats van 0% onder het fbi-regime).

- U (staatssecretaris) heeft in de bespreking van 19 oktober jl. aangegeven dat u flankerend beleid voor de overdrachtsbelasting (ovb) wenst bij invoering van deze vastgoedmaatregel.
- Dat moet institutionele beleggers (pensioenfondsen en verzekeraars) de gelegenheid geven om te reorganiseren – zonder ovb – naar een structuur waarin zij niet tegen een Vpb-heffing aanlopen als gevolg van de vastgoedmaatregel.
- Omdat deze partijen bij inwerkingtreding per 1 januari 2024 niet de benodigde tijd hebben (9-12 maanden), heeft u (staatssecretaris) de wens om de maatregel met een jaar uit te stellen (naar 1 januari 2025).
- Zowel de uitstel van de vastgoedmaatregel als het flankerende beleid vragen om een beslissing van de Minister (zie *beslispunt 1 en 2*, de toelichting daarop en budgettaire tabel).

Budgettaire tabel

	2023	2024	2025	2026	Struc.
<u>Inkomstenkader augustus</u>					
Vastgoedmaatregel	0	54	54	54	2024
Taakstelling constructies	0	100	250	550	2026
<u>Inkomstenkader na wijziging</u>					
Vastgoedmaatregel	0	0	54	54	2024
Taakstelling constructies	0	127	277	550	2023

- Het flankerend beleid voor de ovb kan in het wetsvoorstel (met de vastgoedmaatregel) worden opgenomen met een inwerkingtreding per 1 januari 2024 en een horizonbepaling tot en met 31 december 2024.
- In de kabinetsreactie (bijlage 1) wordt het uitstel van de inwerkingtreding van de vastgoedmaatregel en het flankerende beleid gecommuniceerd om de belanghebbenden tijdig hiervan op de hoogte te brengen.
- Deze kabinetsreactie wordt op ambtelijk niveau met ministeries van AZ, BZK (VROM) en EZK afgestemd en zal op maandag 14 november naar het secretariaat van de CFEI worden verzonden.
- Het lijkt haalbaar om de vastgoedmaatregel inclusief flankerend beleid als onderdeel van het pakket BP24 op Prinsjesdag 2023 bij de Tweede Kamer in te dienen. Voorafgaand aan de indiening adviseren wij maatregelen ook ter internetconsultatie aan te bieden (en deze voornemens willen vermelden in de kabinetsreactie).

Toelichting

Beslispunt 1 en 2 (Minister) & ter info (staatssecretaris)

- De fbi-vastgoedmaatregel levert (volgens de recentste inschatting) structureel jaarlijks € 49 mln aan Vpb-opbrengsten op. In de augustusbesluitvorming werd nog uitgegaan van € 54 miljoen.
- Gelet op de tijd die een herstructurering kost zullen fbi's die dat willen vanaf begin 2023 (moeten) starten met (voorbereidingen om) te herstructureren.
- Met name institutionele beleggers (zoals pensioenfondsen) voelen zich gedwongen om een herstructurering te doen. Niets doen resulteert voor die groep in een Vpb-last van 25,8%. Dit is onwenselijk aangezien pensioenfondsen in de regel vrijgesteld zijn van Vpb.

- Deze herstructureringen kunnen afhankelijk van de situatie leiden tot belastbare feiten voor de ovb, waarbij bestaande vrijstellingen niet altijd van toepassing zijn.

-

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

- Onze eigen inschatting is dat het inderdaad zeker om een bedrag in deze orde grootte (boven de € 900 mln) gaat.
- Deze ovb-opbrengst als gevolg van de fbi-vastgoedmaatregel is (omdat het een tweede orde effect is) niet in het inkomstenkader ingeboekt, maar ook niet in het EMU-saldo bij de Miljoenennota 2023. Deze opbrengst van meer van € 900 mln is beleidsmatig ook niet beoogd. De opbrengst komt voornamelijk ten laste van de pensioensector.
- Een eventuele vrijstelling is volgens de regels van het inkomstenkader echter wel lastenrelevant. De reden hiervan om hiervan af te wijken is dat de opbrengst niet beoogd is, en dat het niet voorzien in een vrijstelling niet opportuun is gegeven de grootte van het ovb-last in verhouding tot de vpb-opbrengst.
- Daarnaast zal vanuit de woningbouwopgave deze (aanvullende) ovb-last voor institutionele beleggers als onwenselijk worden gezien. Deze partijen investeren voor een groot deel in woningen. Partijen geven zelf aan dat een hogere Vpb/ovb naar verwachting resulteert in een rem op investeringen in woningen waaronder nieuwbouw. Met flankerend beleid in de ovb wordt dat voorkomen.
- De IVBN heeft daarnaast tijdens een recente bespreking met ambtelijk Financiën aangegeven dat fbi's doorgaans 9 tot 12 maanden nodig hebben om een herstructurering voor te bereiden en uit te voeren (wij zien dat als reëel).
- Een inwerkingtredingsdatum van de fbi-vastgoedmaatregel per 1 januari 2024 biedt geen gelegenheid en rechtszekerheid om te herstructureren. Daarom heeft U (staatssecretaris) besloten dat uitstel naar 1 januari 2025 wenselijk is.
- Inwerkingtreding van de vastgoedmaatregel per 1 januari 2025 brengt wel een dekkingsvraagstuk met zich. In de Miljoenennota 2023 is vanaf 2024 een opbrengst ingeboekt voor de fbi-vastgoed-maatregel. Latere inwerkingtreding van een jaar leidt tot een budgettaire derving van € 54 miljoen in 2024. Die derving is lastenrelevant en moet gedekt worden. Voorgesteld wordt om de taakstelling voor constructies in 2024 en 2025 met 27 mln euro in beide jaren te verhogen.
- Op Prinsjesdag is aangekondigd dat de maatregel per 2024 ingevoerd zal worden. De sector heeft op een spoedig behoefte aan duidelijkheid over de maatregel. Daarnaast is ook nog internconsultatie nodig. Daarom is zeer wenselijk om de aankondiging van het uitstel zo spoedig mogelijk te doen via de kabinetsreactie.
- Overigens zal pas voor indiening van het wetsvoorstel de raming door het CPB gecertificeerd worden waarmee de raming definitief is en de budgettaire gevolgen exact bekend zijn.

Beslispunten 3 en 4 (Staatssecretaris)

- Naar aanleiding van onze bespreking op 19 oktober hebben wij de kabinetsreactie op een paar punten aangepast/aangevuld. Zo is de keuze voor het aanpassen van het vbi-regime nu in de Kamerbrief opgenomen.

- Daarnaast hebben wij – conform uw wens – in de kabinetsreactie alvast het voornemen en op hoofdlijnen van flankerend beleid in de ovb bij de vastgoedmaatregel geschetst. Dit geeft de fbi's vertrouwen om – vooruitlopend op het wetgevingsproces – voorbereidingen te treffen voor een herstructurering.
- In samenwerking met experts bij de Belastingdienst wordt op dit moment onderzocht of en hoe een (Europeesrechtelijk) juridische houdbare en handhaafbare vrijstelling kan worden vormgegeven. De focus hierbij is dat deze niet kan worden ingezet voor herstructureringen die géén verband houden met de fbi-vastgoedmaatregel.
- Gelet op spoedige verzending van de kabinetsreactie (zie *verdere proces*) is het nu mogelijk om aan te geven dat: 1) de vastgoedmaatregel met één jaar wordt uitgesteld en 2) er een voorwaardelijke vrijstelling van ovb komt gedurende het jaar 2024 voor verkrijgingen in het kader van een herstructurering die direct samenhangen met de fbi-vastgoedmaatregel.
- Daarnaast adviseren om het wetsvoorstel met de maatregelen (fbi-vastgoedmaatregel en met flankerende beleid, en de aanpassingen in het vbi-regime en definitie van het fgr) te internetconsulteren in februari 2023. Zo kan o.a. meer informatie opgehaald worden over het voorgelegde flankerend beleid. Ook biedt het fbi's tijdig informatie en de gelegenheid om te reageren op de (mogelijke) juridische vormgeving en voorwaarden voor de toepassing van het flankerende beleid. Het voornemen tot internetconsultatie hebben we in de kabinetsreactie aangekondigd.

Verdere proces

- Indien u akkoord met bent met alle besispunten zullen wij de kabinetsreactie op 14 november naar het secretariaat van de CFEI (ambtelijke onderraad) sturen. De CFEI vindt plaats op 22 november 2022.
- Voorafgaand aan de RFEI (die gepland staat op 6 december 2022) ontvangt u de brief met kabinetsreactie met aanbiedingsformulier nogmaals ter accordering. De brief kan dan op 9 december 2022 geagendeerd worden in de MR met verzending op 12 december tot gevolg.
- Zoals eerder aangegeven zal het wetsvoorstel - met de in de kabinetsreactie aangekondigde maatregelen - op Prinsjesdag 2023 (als apart wetsvoorstel bij het Pakket BP24) aan de TK aan worden geboden. Overigens geldt voor de in dat wetsvoorstel voorgestelde maatregelen in het vbi-regime en voor het fonds voor gemene rekening dat deze wel op 1 januari 2024 in werking kunnen treden.

Achtergrondinformatie: Wanneer en waarom kan er een ovb-last ontstaan?

- De fbi-vastgoedmaatregel leidt op zichzelf niet tot een belastbaar feit in de ovb.
- Niet-beursgenoteerde fondsen met niet-Vpb-plichtige participanten zullen als gevolg van de fbi-maatregel veelal kiezen om te herstructureren naar een transparant fonds zodat zij niet tegen Vpb-heffing aanlopen op fondsniveau.
- De herstructurering is op basis van de huidige wet geen belastbaar feit voor de ovb, als (onder voorwaarden) een belang van minder dan 1/3^e wordt verkregen door een participant.
- Voor de ovb bestaat reeds een interne reorganisatievrijstelling. Daarop kan een beroep worden gedaan als (onder voorwaarden) een belang van meer dan 90% van de participaties binnen concern wordt verkregen.
- Wij verwachten dat partijen die tegen ovb aanlopen met name zijn: niet-beursgenoteerde fbi's met als rechtsvorm een BV of NV, en waarbij de

participanten belangen hebben van $>1/3^e$, maar $< 90\%$ (vooral institutionele beleggers zoals pensioenfondsen).

- Die verwachting wordt ook bevestigd door de geluiden vanuit de sector, onder meer van de IVBN, de Pensioenfederatie, en individuele pensioenfondsen.
- Er zijn nu twee fbi's in beeld met een gezamenlijk kapitalisatie van € 9 mld waar de problematiek naar verwachting zal gaan spelen. Het is de verwachting dat dit voor meer partijen speelt.
- Het in kaart brengen van de ovb-opbrengst is overigens een zeer uitdagende opgave omdat het hiervoor dus noodzakelijk is om de aandeelhoudersrelaties en de percentuele belangen in de verschillende fbi's exact kaart te brengen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.